

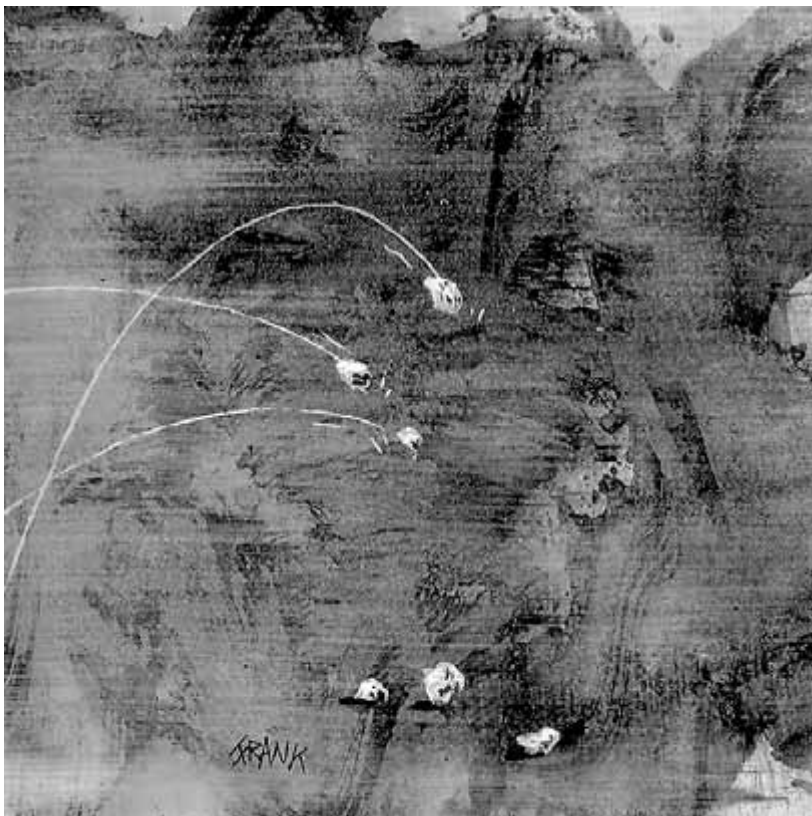
Salvador Sostres: una generació fascinada per esclafar els límits

La temptació del nihilisme

L' HÈCTOR BOFILL

altre dia vaig tenir una conversa on va tornar a sortir un tema instal·lat des de ja fa temps en els cercles de periodistes i d'opinatòrs: en Salvador Sostres. Els meus contertullians, escriptors i intel·lectuals als quals aprecio i admiro, van començar a llançar les seves invectives contra l'articulista d'aquest diari ressaltant el seu llenguatge despectiu, la seva grolleria, la seva manca d'escrúpols i la seva incivilitat, i esmentant alguns dels hits que Sostres ens ha ofert aquesta temporada, com *Tocar per tocar* o *Pare*. Com també és habitual, cada cop que surt aquest nom a les converses jo, malgrat que no conec el personatge i comparteixo molt poques de les seves idees, em dedico a defensar-lo, el defenso per la meua profunda creença en la llibertat d'expressió (com a pilar fonamental d'una societat democràtica) i per un interès genuí en el fenomen que en Sostres pot representar en periodisme i que em concerneix directament: l'aparició d'una generació (també la meua) fascinada per esclafar els límits. Certament, som una generació nascuda i educada plenament en llibertat, un grapat d'individus posthistòrics, postsocials, pansexuals i, sobretot, postreligiosos, amb un sentit crític extremadament desenvolupat que es complau en la decapitació sense pietat dels dogmes, de les institucions i de les lloses políticament correctes que han ofegat aquest país fins al tedi. Això sovint deriva en un cinisme descontrolat, en el sarcasme i en un morbós gust per la descomposició que s'agreuja quan es constata la profunda imbecilitat a la qual ens ha conduït l'obsessió de la majoria per la seguretat i pel benestar. Som conscients que no estem inventant res de nou, i que el sentit de la corrosió ja l'havien explorat els romàntics molt abans que nosaltres, com

després ho van fer els simbolistes, els dadaïstes, i tants d'altres, però la qüestió és que potser ni a Catalunya ni a l'Estat espanyol hi havia hagut un període prou prolongat d'estabilitat –ni una comunitat prou desenvolupada en termes econòmics– per produir un aferrissat consens en temes bàsics i, a la vegada, per engendrar els primers anticossos dedicats a la destrucció d'aquest consens. Quan les necessitats comencen a estar ben cobertes, quan fins i tot es viu en el deliri de l'excedent, i quan les possibilitats individuals són infinites no és estrany que el nihilisme, aquest “nihilisme que s'estén per Europa”, aparegui en la seva cara més seductora i que alguns ens hi deixem arrossegar, intriguats per saber fins quan podrem prémer l'accelerador, quan el velocímetre rebotarà. Com sempre la màxima sofisticació del discurs es troba en la poesia, la matriu de tota formulació lingüística, i en aquest terreny, en poesia catalana, difícilment es pot trobar una estètica més implacable i fustigant que a *Mula morta* o que, sobretot, a *El benestar*, els darrers poemaris de Sebastià Alzamora. Aquest autor es pren seriosament el que significa viure sense referents, el que és un societat regida pel ramat però a la vegada profundament atomitzada. Res millor que els seus versos per captar l'estancament, la degradació que ens envolta, i el sòrdid decan-

FRANK JENSEN

amb la publicació del llibre de relats *Todas putas* i que, darrerament, ha estat antologat en un llibre de relats (*Golpes*, DVD Ediciones). Els que vam assistir a la presentació de l'antologia vam tenir ocasió d'assaborir alguns dels seus adagis: “Hi ha una divisa que ha marcat la meua vida: ETA sí, vascos no”; o bé: “Jo estic a favor de Bush. Dec ser l'única persona en el món que està a favor de Bush i de Bin Laden al mateix temps”. Certament, Migoya, com en Sostres o, des d'un altre registre, Alzamora, posen de manifest que encara hi ha espai per a l'escàndol, que encara continua vigent alguna mena d'avant-

guarda, en la mesura que suposa una veritable atac a la convenció (i no una conyeta accidental com és la que branden alguns dels avantguardistes oficials), un atac prou inquietant per provocar polèmica i per, en sentit estricte, estar penalitzat per la llei. L'avantguarda real, doncs, existeix i passa per proferir el discurs que la llei voldria emmudir. En una suposada democràcia liberal d'inicis del segle XXI encara hi ha missatges que poden fer seure un artista a la banqueta dels acusats. És clar que, probablement, per als escriptors esmentats –i per a un servidor– aquesta experiència seria una font inesgotable de plaer.

• HÈCTOR BOFILL. ESCRIPTOR

Sexe a l'esburbada

TERESA PÀMIES

L'expressió *fer l'amor*, d'origen francès, s'ha imposat com a eufemisme del barroer *follar* o dels pedants *fornicar* o *copular* que, massa sovint, no tenen res a veure amb l'amor humà sinó amb la ignorància, la brutalitat, la coacció de l'entorn o la inducció publicitària a practicar el sexe, font de grans negocis mediàtics (les pàgines d'anuncis de sexe explícit o camuflat) i altres martingales a mans de màfies que se'n serveixen per corrompre i espoliar els pobles. D'aquest engranatge diabòlic no se'n salven ni els adults ni els menors d'edat, inclosos els infants, directament o via Internet, com ho demostra la xarxa internacional de porno infantil enxampada aquests dies a Badalona.

En aquest context esgarrija l'informe del CSIC (Consejo Superior de Investigaciones Científicas) constatant un increment del 87,6% del nombre d'adolescents que, “fent l'amor”, quedaren prenyades entre el 1990 i el 1991, la meitat de les quals optaren per avortar: 37.231 el 1990, 69.857 el 2001. Del que no parlen les estadístiques és dels estralls físics i anímics causats per la promiscuïtat sexual entre els adolescents que acaben avorrits de sexe, com escriu el doctor Joan Corbella, alarmat “en veure que alguns joves han experimentat tan sols el desig d'estar amb una altra persona però no han tingut l'oportunitat d'acompanyar-lo d'un sentiment que no tan sols hi

dóna sentit sinó que modifica substancialment l'essència de la trobada”. I el prestigiós i documentat psicòleg afegeix: “Convertir el plaer sexual en el punt final de la festa dels divendres i dels dissabtes no és encoratjador”. Es tracta de sexe sense calidesa ni alegria, o sigui “fred i trist”, com em deia una noia que n'ha fet l'experiència i no vol repetir-la. Salvador Sostres hi aporta la pròpia sintetitzada en el títol de la seva columna a l'AVUI del 23 de juny. El polèmic comentarista no ens sorprèn quan escriu: “Ara que follar és tan fàcil”. És el seu frívol estil amb el qual també pot expressar reflexions tan serioses com aquesta: “El sexe ha perdut trans-

cedència i avui endur-te'n al llit una noia de 20 anys és molt més fàcil que lligar amb una de 28 o de 30 quan en tenia 20”. “Què ha canviat”, es pregunta Salvador Sostres. Doncs ha canviat que una noia d'avui també es pot endur un noi al llit exposant-se a quedar prenyada sense desitjar-ho ni tenir possibilitats d'assumir-ne les conseqüències col·laterals. La llibertat sexual, tal com es practica a *El cor de la ciutat*, pot acabar en avortament. La Marta decideix avortar perquè no sap si l'infant que du al ventre és del David o de l'Ivan, amb els quals “s'enrotlla” en pocs dies de diferència. L'honesta i vulnerable Marta no vol enganyar ningú ni enganyar-se. Avortarà per raons ètiques però la vida quedarà marcada per haver “fet l'amor” en total llibertat i a l'esburbada. I això no passa únicament als culebrons sinó a la vida, que té l'origen en el sexe incontrolable o controlat, espontani o computat.

• TERESA PÀMIES. ESCRIPTORA